

**Consolatio Desperantium, Seu Conciones De Magna Dei
erga Peccatores serio poenitentes, comitate**

Bosquier, Philippe

Coloniae, 1617

I. Qvod Mirvm In Modvm Conducat animæ, & quomodo, si quis misericors sit, & in pauperes largus & beneficus. Qvod etiam corpori conferat, bonorumque temporalium multiplicationem adferat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56142](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56142)

Igitur maesti este animo, ó Christiani, pro virili parte, totoque molimine in huius excellentissima virtutis misericordiae exercitium incumbite. Imitemini bonum illú patremfamilias, illius erga filium suum prodigum clementiam vobis ob oculos proponite, ne propter voluptatulam, quæ comes est vindictæ, cruces animabus vestris perpetuas in hac vita adiungatis, & in alia tormenta & cruciatus sine fine duraturos vobis desponseris.

CONCIO DVODECIMA.

Græca. Thema. Καὶ ἐσπλαγγίσθη.

Vulgata. Et misericordia motus est.

Syriaca. Et misertus est eius.

Factâ breui repetitione, prout fert mea consuetudo, præcedentis sermonis, talis fuit propositio.

Dicemus
hodie-
no die,	I. Quod mirum in modum conducat anima, & quomodo si quis misericors sit. & in pauperes largus & beneficus. Quod etiam corpori conferat, bonorumque temporalium multiplicationem adferat.
	II. Quod commodum hoc sit & salutare in mortis articulo, & post mortem.
	III. Inuestina contra Christianos pietatis expertes & auaros, unde fit ut tales existant.
- Aue.

I.

QVOD MIRVM IN MODVM CON-
ducat anima, & quomodo, si quis misericors sit. &
in pauperes largus & beneficus. Quod etiam corpori
conferat, bonorumque temporalium multi-
plicationem adferat.

Paulus

Paulus Apostolus, magnus ille gentium Doctor, ad pedes Gamalielis cognitione scripturarum quantum ad Iudaismum imbutus, & postea instructus in tertio cælo ad pedes Iesu Christi Crucifixi, quantum ad Christianismum, magnificis laudibus pietatem effert, quamvis paucis verbis dicens: *Corporalis exercitatio ad modicum utilis est; pietas autem, ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ, quæ nunc est, & futura. Fidelis sermo & omni acceptione dignus.*

1. Thim. 4.

Nunquid insignis pietatis hæc laus est, quod eam omnibus corporalibus exercitijs anteponat? Quod ad omnia utilis sit? Quod sit ambi dextra? Quod in omnibus non secus ac vinum, vt sic loqui liceat, vel butyrum omni prodest condimento, adiumento homini sit? Quod contra maleficia venena valeat, & morbos omnes ad instar herbæ moly, per Homerum laude ornata, per Mercurium iuuet, & sic appellat, *πρόσ τὸ μολύνει τὰς νόσους*, hoc est, à sedandis mitigandisque morbis? Quod Dominus Deus huius virtutis studiosis & cultoribus duplicem remunerationem promiserit, temporalem & æternam? Quod huius virtutis laudes & encomia (ne quis Apostolum vel sine deliberatione, vel certè hyperbolicè locutum arbitretur) quasi sigillo quodam munire voluerit, & illud adiungere: *Fidelis sermo & omni acceptione dignus?* Nescio quid de hac virtute dici possit aut plenius aut magnificentius. Hæc laus sufficiens est, qua animi sublimes & erecti, ad eam amplectendam omni contentione concitentur.

Plin lib. 25. cap. 40.

Cæterum quia nobis cum his sermo est quibus nec laconismus sufficit, nec sola verba, nisi etiam quæ dicimus rationibus stabiliamus. Hodierno die aliquid adhuc paraphrasticè hac de re differemus. Scio quosdam hæc interpretari de pietate erga patrem & matrem cui longævam vitam promisit Dominus super terram. Alios (& hi optimè) hæc exponere de pietate erga Deum, de religione & cultu Dei, de timore & reverentia ei debita, quæ est fundamentum & complementum omnium virtutum ac bonorum omnium

Isa. 33.

scaturigo. *Pietas ad Dominum thesaurus tuus.*

Alios denique hæc intelligere de misericordia etiam erga proximum, eo quod Dominus Deus vel maxime opera misericordiae nobis velit esse commendata, immodò protestatur sibi ipsis sacrificijs esse gratiora, & iecundum huic vulgarem loquendi modum, etiam Deus bonus vocatur & pius, hoc est misericors & adiutor, Plebs etiam græca utitur hoc vocabulo *ἐλεησύν*, quo misericordia significatur. Quia igitur iam simplicem populum instruimus, eiq; ac prædicamus, popularem sequemur interpretationem, dicemusq; quod pietas in quam tot laudes congerit Apostolus, sit pauperum compassio, & quo eis succurrimus, subsidium.

Nunquid secundum D Pauli sententiam, elemosyna vobis orandi exercitio aut ieiunandi, (non quod velimus hic more hæreticorum orationi aut ieiunio obtemperare) præferenda videtur? Nam impemis minori dispendio oratur, leguntur rosaria, septem Psalmi penitenciales, vigiliæ mortuorum, nec ob hoc quis in suis facultatibus ruinam accepit, nec inde aliquod corporale subsidium in pauperes dimanat. Multis opulentis & diuitibus rosaria sunt, familiaria & precum pijs libellis communiterventur, (consuetudo equidem pulchra & laudabilis si suis comitibus stiparetur,) sed qui manum pro pauperibus marsupio apponant rarissimi sunt. Sed, ô miser, quid vestris eget Dominus eiusmodi deuotionibus? Quid eget vitulis labiorum vestrorum seu orationibus? Isa. 1.

Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum dicit Dominus? plenus sum.

Psal. 49. Non accipiam de domo tua vitulos, neque de gregibus tuis hircos.

Quoniam mea sunt omnes fera sylvarum iumenta in montibus & boues.

Si esuriero non dicam tibi, meus est enim orbis terrarum & plenitudo eius.

Ecquid vestris indiget ieiunijs si ab omni humanitate, remoti in proximos fueritis immiseri-

ricol-

*Vide Io.
Hessel in
in 1. ad
Thim. 4.*

Recordes? Quid accrescit ei si macilentiores fueritis? An putatis cerebri vauitatem, stomachorum inaninum latratum, facierum ad instar ceræ virgineæ, pallorem, aut genuum infirmitatē placere altissimo? Aut ei cordi esse, existimatis, si ab omnibus hominibus tanquam viucentes martyres habeamini? Ei grator esset, & acceptior vnica eleemosyna, pauperibus erogata, omnibus istis, non quod vt nouatores, velim hic carnis macerationem & stimuli carnis per ieiunium compressionem obliquè perstringere.

Deinde quis nesciat plerosque esse, qui ieiunent quidem, sed sine ita in reatione, sed, vt tanquam Pharisæi ab hominibus videantur? Quidam etiam ieiunant, fateor, sed per modum medicinæ, ac diætæ, quia nimirum, præcedentis diei crapulam necdum edormierunt & exhalant. Ieiunant nonnulli, ita est, sed vt, dum corpus macie extabescit, gracilescit, macrescit, fraudantq; genium, turgescat marsupium, vinum panemque suum conseruent. Ieiunant & alij, potissimum virgines paellæ, sed ne tanto sint robore, tanto robore, tam crasso corpore: sed extenuato ad instar iunci gracilis, facie pallida, & quem vocant Dominarum, colore.

Orat quis persèpè, Deum laudat zelo ardentissimo, sed quid inde? quid in pauperes redundat emolumentum? Eleemosyna verò nusquam est infructifera, & ex ea ad multos manat vtilitas, ad recipientem eam imprimis, & ad regentia Christi membra: Deinde ad largitorem multis & varijs modis. Ad hæc eleemosyna est orationis & ieiunij condimentum: quod verum est si quod ori subitahis ieiunando, in refectionem pauperis conuertas elargiendo. *Bona est oratio cum ieiunio, & eleemosyna, magis quam thesaurus auri condere.* Dicebat Angelus Tob. 12.

Quam præclara magnus ille Papa S. Leo huius nominis primus, de hac re in hunc modum disse-

*Tob. 12.
Leo ser. 2.
de ieiun.
decimo
mensis.*

Ieiunium nostrum misericordys pauperum subpleamus. Impendamus virtuti, quod subtrahimus voluptati. Fiat refectio pauperis, abstinencia ieiunantis.

Faciamus ut S. nosser Bernardinus adhuc puer, cū etenim aliquando deficeret panis, (vt plerumq; etiam diuitibus contingit) nec posset eius nutritrix pauperibus eleemosynam largiri, suam accedebat materiam, eamq; hunc in modo alloquebatur. O mater, tera. *Demus pauperibus, quod mihi in cana præsaretur.* Nimirū potius optabat, sua priuari præbenda, quam pauperes sua defraudarentur eleemosyna.

Nos illud in pauperes conferamus, quod dum ieiunamus consumēremus. Hoc à nobis exigit Dominus Deus, nihil vtilius quam hoc facere, homini nihil conuenientius. *Conueniens homini est, hominem seruare voluptas.* Hoc unguentum demulcet, si non caput Iesu Christi Domini nostri, saltem eius pedes, qui pauperes sunt. Unguentum est, quo melius aut pretiosius non inuenitur teste Bernardo. *Bonum est unguentum contritionis, ait, quod de recordatione peccatorum conficitur, melius deuotionis, quod fit de recordatione beneficiorum Dei. Porro utrumque vincit unctio pietatis.*

Bernard.

Ut oleum supernatat omnes alios liquores, ita eleemosyna orationi præstat, ieiunio, contritioni, deuotioni. Sic quippe de charitate B. Apostolus: *Nunc autem manent Fides, Spes, Charitas, tria hæc: maior autem horum est Charitas.* Ac si apertius dicat: bonæ quidem sunt hæc omnes virtutes, sed tamen harum mater est Charitas, quæ opera misericordix exercet, quæ effusè profert eleemosynam: eleemosyna siquidem græcè, perinde sonat ac latinè misericordia, & quod illi eleemosynam, nos misericordiam vocitamus. In quam id potest quadrare, quod de forti muliere scriptum legimus: *multa filia congregauerunt diuitias: tu supergressa es vniuersas:* Vnicuique virtuti suus fructus inest, sed nullus tam copiosus, vber & amplius, quam misericordix. *Pietas ad omnia valet.* Hæc quidem in genere dicta sunt, nunc in particulari quantum animæ vtilitatis ac corpori adferat, immò vt

1. Cor. 13.

via

Proverb.

31.

viam seruat & præmuniat ad bona fortunæ acquirenda, ostendamus.

Primo igitur hominem à futuris peccatis præseruat. Et qua ratione? quia semper pauper elemosynam excipiendo dicere solitus est: Deus tibi vitam bonam tribuat & longam. Bona autem vita est vita sancta & immaculata; nam & ipsa elemosyna per se pro nobis Deum sine voce orat & sermone: longe tamen intelligibilius ac sapientius quam nos possemus orare: nec enim aliud pro nobis petit, quam quod sit nobis vtile, ac conueniens. *Conclude elemosynam in corde pauperis, & hac pro te exorabit ab omni malo.*

Eccl. 29.

Dij tibi. si qua pios respectant numina, si quid vsquam iustitia est, & mens sibi conscia recti, Præmia digna ferant!

Ad bonam etiam vitam multum adiumenti adferunt pauperum, à nobis adiutorum, vota & desideria, quæ pro nobis Deo offerunt, & ad Deum effundunt; plus siquidem possunt quam voces & clamores dum vel derelinquantur, vel opprimuntur. Adhæc eò quod: Sicut Pantacræta, antequam ad lucem veniant, oleo sua corpora inungunt, ne facile arripi queant & comprehendi: sic oleum hoc spirituale efficit, ne dæmones in animas nostras impetum faciant, easque corripiant. Hocne fortassis scriptura insinuat quando ait: *date iustitiam. pro date elemosynam,* nam iustitia fortificat vehementer & corroborat hominē munitioibus & propugnaculis contra peccata, contra eorum machinationes & occasiones? Eccl. 3. *Ignem ardentem extinguit aqua, & elemosyna resistit peccatis,* ait Ecclesiasticus.

Rursus elemosyna peccata iam perpetrata redimit, quoad culpam & penam meritorie scilicet, & iure cõuenientiæ: Hoc est efficit erga Deum, vt nobis suam communicet gratiam, & media quibus peccatorum remissionem consequamur, & satisfactionē integram aut partialē pœnarum culpis debitarū. Hac veritate plenæ sunt scriptura. Nanquid Dominus Deus per Prophetam suum Isaiam dicit: *Ite, Subuenite oppresso, Isa. 1. iudicate pupulo. defendite viduam. Et venite & arguite me dicit Dominus. Si fuerint peccata vestra vt coccinum, quasi*

Dan. 4.

nix dealbabitur: & si fuerint rubra quasi vermiculæ, velut lana alba erunt. Propheta Daniei hoc consilio Nabuchodonosor homini sordibus peccatorum contaminatissimo dedit: Peccata tua elemosynis redime, & iniquitates tuas misericordijs pauperum. Tob. 4. Elemosyna ab omni peccato. & à morte liberat, & non patietur animam ire in tenebras. Tob. 12. Elemosyna à morte liberat, & ipsa est, qua purgat peccata, & facit inuenire misericordiam & vitam aeternam.

Luc. 12.

Magister noster cælestis dicit: Date elemosynâ, & ecce omnia sunt mundavit. Beatus qui intelligit super egenum & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus, ait David.

Michael
Glycas
par. 4.
annal.

Michael Glycas celebris hystorographus in suis annalibus de Zenone Imperatore refert. Quod cum is deflorasset virginem, mater puella, in stâci beatissimæ virgini supplicabat ut tantum scelus impunitum relinqueret, tandem vox supernè audita est, quæ hunc in modum respondit. Cupimus nos quidem iniuriam tuam factam ulcisci mulier, verum Zenonis dextera nos id facere nequaquam sinit.

Idem auctor paulò ante narrat quod tempore sancti Gregorij, & Imperatoris Leonis sanctarum imaginum hostis acerrimus, cum quidam grandis ætate homo, omni copiarum genere abundans, ac in pauperes admodum liberalis, sed solutus in luxuriâ, diem clausisset extremum, dubitabatur à quibusdam num in numerum beatorum adscitus esset necne; quidam dicebant liberalitatem erga pauperes cum vita sancta coniunctâ esse debere: alij quod hæc liberalitas spongia esset, aqua, qua peccatorum sordes abluerentur. Romanus Pontifex & Sancti Episcopi Deum rogarunt ut hac de re possent instrui. Quidam heremica reuelatione diuina didicit quis esset huius effæminati hominis status. Nam ex vna parte vidit paradysum: ex altera parte ignem terribilem & flammæum, & animam defuncti in medio vtriusque stantem, & lachrymis indulgentè vberimis. Postea Angelum vidit qui animam hæc lachrymis suffusam accedebat, dicebatque: *Cur tantopere ingemiscis? Beneficentia in pauperes tua te flammam* hysq.

Discite liberari. Ecce quantum adferat emolumentum in pauperes effusa elemosyna. Porro quid utilitatis corpori adferat elemosyna non incuriosè discit endū. Cui, quæso, in dubiū venire potest, eos, qui vt Christi Iesu membra subleuent, ac suis miserijs incommodisque eximant, sumptibus non percuti apud Deū mereri, vt in sana conferuentur & firma valetudine, conualecant, si morbo urgeantur, & ab omni quo cōflantur malo, emergant? Quod si Loth suiq; tempestiue fuerunt ac supernè præmoniti Sodoma excederent, & quinq; illarum urbium in luxuriam omniaq; peccata solutarum incendium deuitarent, quis hoc a Deo donatos fuisse beneficio ob hospitalitatem, quā tribus Angelis exhibuerāt, quos non nisi peregrinos arbitrabantur, & quos è Sodomitarū rabie eriperāt, addubitarit? Hoc Regius Propheta Dauid videtur testari euidentissimè. *Beatus qui intelligit super egenum & pauperem: in die mala liberabit eum Dominus. Dominus conseruet eum, & viuificet eum, & beatum faciat eum in terra, & non tradat eum in manum inimicorum eius. Dominus opem ferat illi, super lectum doloris eius: Vniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius.* Psal. 40.

Quā mellita hæc verba? quam excellentia mitium & misericordium priuilegia? Nonnè digna sunt, quæ in portis Xenodochiorum litteris aureis inscribatur, & bullæ aureæ impressæ, in diuitū archiuis, vt nimirū quotidie ab ijs legantur, ponantur?

His equidem verbis promittit Propheta Dominū Deū se cum infirmo, qui misericors fuerit & beneficus, non secus se habiturum, quam obstetrix soleat cum fæminis in puerperio existentibus, aut sorores nostræ leucophæ, ordinis S. Francisci, quæ infirmis adesse solitæ sunt, nimirū componet Deus ipsius lectū, plumas & culcitram voluet reuoluetque, cervicali disponet, lodicem ac cooperturam omnem extendet, vt assolent filia: istę charitatis, paucis in hoc incubet, vt pristinae sanitati restituatur, ac quiescat mollissimè. *Vniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius. Præclare quidam: Habet in aduersis præsidia, qui in secundis*

commodat. Qui alteri benefacit, eidem beneficiet, qualis moneta, tale cambium: mel pro melle & è contrario fel pro felle, & rudi afinæ, rudis afinarius.

Sit nobis exemplo senior ille Tobias, qui quod toto vitæ suæ decursu misericordiæ operibus inuigilasset, mortuos sepeliisset, pauperibus bona sua distribuisset, ac filio idem faceret, præcepisset, visum in suam iam prouecta ætate Angeli ministerio recepit.

Immo maleficia, veneficia, & id generis mala, his mitibus & misericordibus hominibus parum nocenti adferre possunt, cum eorum domus ac corpora pauperibus vt propugnaculis quibusdã munitissimis, aut militibus seu amuletis circumuallentur, & præferuentur. Immo farentur ipsi venefici & veneficæ, quod qui pius est, benignus & misericors, non possit suis veneficijs & sortilegijs lædi, etiam si omni sit scelere coopertus. Bodinus ait, quod si maleficus eleemosynam petat, ab eo qui eã dare potest, si indonatus abeat, is qui dare recusauit, magnũ subit periculũ ne veneno inficiatur, præsertim si ignoret eum quem reiecit esse maleficum. Amuletum equidem bonũ, & facilè, ac hiscẽ temporibus perquam necessariũ, in quibus malefici & maleficæ in ore omnium sunt, tantusque est eorum numerus, vt ijs carnifices discescant, iustitia in facultatibus ruinam accipiat: vt profusis sumptibus, quos facit conuiuere compellatur, ac supplicijs erogandis quiescere. Date igitur eleemosynam, & sic armis communiemini, non secus ac Achilles, inuulnerabilibus.

Quod ad bonorum temporalium augmentum atinet, notius hoc est, quam vt dici hic debeat, nihilominus, ne quid intactum relinquamus, id ipsum comprobabimus. Quid rogo signat vulgare illud proloquium, quo dicitur eleemosynam apud Deum vsuram exercere in hoc mundo sublunari, & in altero cælesti, nimirum, nisi quod eam dantibus diuitias inuehat, vt vsurarijs datæ ad vsuram pecuniæ?

Virg. 1.
Æneid.

Officio ne cte certasse priorem Paniteat.

Prouerb. 19. Exneratur Deo, qui miseretur pauperis.

Hinc

Hinc S. Cyprianus diuitibus solebat dicere: *Patri Cypr. de monia tua Deo fœnera, da pauperi terram, vt accipias reg- habitum, da micam vt accipias totum, ait Chryfologus. Pa- Virginū.* rum pro infinito, ouum pro boue, vas aquæ frigidæ pro nectare, frustellum panis pro ambrosia & cœli manna. Hoc etiam probè intelligebat S. Augustinus, *Aug. de verb. do.* dicens pauperum agrum admodum esse fertile, & *ser. 25.* citò reddere fructum colentibus eum. *Fœcundus est ager pauperum, citò reddit donantibus fructum.*

Eleemolyna semen bonum est, quod cadens in terram aliquando trigefimum fructum reddit, aliquando sexagesimum, nonnunquam centesimum. Idem Augustinus in epist. *Si vis esse mercator optimus, fœnerator egregius, da quod non potes retinere, vt recipias quod non poteris amittere.* Semen in granario seruatum aut serinio quid prodest? nisi granum frumenti cadens in terrâ mortuum fuerit, ipsum solum manet. Vt terra feracior est alia & fertilior, sic denarius pauperibus donatus, plus reddit commodi, quam asseruatus, vel in alios vsus distractus & expositus.

Ipsè Domini nostri & Saluatoris eleemosynæ, semel aut iterum suis auditoribus exhibitæ, quæ sanè præstantes fuerunt & miraculosæ, hoc ipsum satis cõmonstrant. Cum etenim auditores satietate omnes expleri essent, plus cibi restabat, quam esset appositus. Quinque hominum millia saturarat quinque panibus, & duobus piscibus, collecti sunt & impleti duodecim fragmentorum cophini. Satiauerat quatuor hominum millia, sine faminis & infantibus, septem panibus & aliquot pisciculis, *Et quod superfuit de fragmentis, tulerunt septem sportas plenas.*

Legitur de S. Bonifacio, quod adhuc puer totum matris suæ frumentum pauperibus distribuerit, mater vero horreum ingressa, & cernens frumentum deesse, filiū asperius re darguit, seq; ipsam pugno dolore ta cta, cæcidit. Bonifacius Deum exorauit, & in instanti horreum frumento impletum est. Et hoc occasio fuit, cur mater deinceps illum commonuerit eleemosynis dandis insisteret.

Idem postea ad Episcopatus dignitatem assumptus, c. scripto Constantini nepotis sui presbyteri decem scutos aureos, quos ex venditione sui equi habuerat clam eripuit & pauperibus elargitus est. Cum autem eius nepos intelligeret suam cistam depraedatam esse & compilatam, ira in Episcopum exarsit Bonifacius templum ingressus à Domino Deo precibus quam potuit intensissimis petijt, dignaretur aliquid, quo furori nepotis obitum iri posset, impartiri, subito in sinu suo duodecim scutos aureos reperit tanquam recenter cufos. Hos nepoti reddidit dicens: Scias te non futurum Episcopum, me ex hac mortali vita abrepto (hos siquidem nūmos aureos cōgesserat presbyter ille, ut mortuo Bonifacio, illis pro episcopatu obtinendo negociaretur.)

*Rodolphus
agricola
in eius vi-
ta.*

Hæc quidem exempla sufficerent, sed non possum silentij nube liberalitatem S. Ioseph obtegere, & quasi prodigiosam quam a Deo accepit remunerationem. De ipso scriptum legimus, quod cum in solitudine secessisset, ac locum in cuiusdam fluminis ripa elegeret, vinco contentus discipulo, quartam panis vincti partem, quæ habebat pauperi petenti donavit Rutilus reuertenti eidem sed in habitu emerito, ne agnosceretur, semel, bis & sæpius, toties S. Ioseph panem suum distribuit, ut nihil planè panis sibi ac socio suo, sed firma dumtaxat in Deum spes, superesset. Discipuli sui animum consolatione erigebat, ne propter cibum animo concideret, seruos se esse & famulos illius quæ animalia etiam ipsa satietate expleat. Ecce duas naues sine gubernatoribus ad suum litrus appellere conspiciunt eiusmodi victualibus, quibus vtebantur onustas. Vnde Deo ter Opt. Max. quod pro vincto pane tantum refunderet gratias, ut potuerunt, egerunt maximas.

Memoria reperite, oleum viduæ Saraptenæ & farinam tempore famis multiplicatam, quod Prophetam Dei pro posse cibo refecisset. Quid non nē & hoc ipse fabula poetica insinuant? cum Philemō aiūt, & Baucis senio iā confecti, & misericordia moti, hospite

tio exceperunt duos Deos patrem & filium, Iouem & Mercurium, qui incogniti erant & in forma humana vagabantur, eorum tuguriolum in ipso Deorum discellu uersum fuit in templum ditissimū & augustissimū, & illius templi denunciati sunt custodes & presbyteri perpetui, cum etiam eorum vinum Dij in mensa prius multiplicassent:

*Interea quoties haustum cratera replevi
Sponte sua, per seq; vident succedere vinas,
Attoniti nouitate pauent*

*Ouid lib.
8. metamorph.*

Dixisses nuptias illas esse, quæ in Cana Galileæ fuerunt celebratæ. Illud in confessio est, compilationes & prædationes minus esse frequentes, ubi pauperibus succurritur: quod & de leditionibus dici potest, hæc siquidē mala solent affluere ingenti anno næ caritate fauente. Recenset Montanus q̄ cum duo syluestres homines ad Regem Carolum nonum essent adducti, viderētq; inter nos homines obesos, præpingues, bonisque omnibus circumfluentes, alios verò in ipsorum portis mendicantes, macie confectos, & inanissimos, non poterant non satis mirari horum pauperum patientiam, & qui fieret quod non in ipsos diuites iruerent, ac eorum domus igne absumerent.

Extrema paupertas mater est omnium malorum: *sceleri procliuus egestas*: Mater omnis artis ac astutiæ tã bonis in rebus, quam malis. *Ingeni largitor venter*, ait Persius. Sic in necessitate omnia esse communia dicuntur, quodque tunc alienum capiens suum iuræ naturæ accipiat, conuenit inter omnes. Gothi quōdam tam acerbo in eos ferebantur odio, qui immiserordes erant, vt igne & flamma eorum domus absumendas indicarent, qui hospitalitatē, quæ est quoddam elemosynæ genus nō exercebāt. Eleemosynarius nomen est excellens, & cuius fama pauperum vocibus longè lateq; vagatur per orbē: *In memoria æterna erit iustus ab auditione mala non timebit.* Hor. l. 1. carm.

*Viuet extento proculius auro.
Notus in fratres animi paterni.
Alum aget penna meruente solui.
fama superstes.*

Iuuerat scilicet Procul eius iste fratres suos Scipionē
& Mucenam, impedijs bellorum ciuiliū attritos,
& spoliatos, partito patrimonio.

I L

QVOD ELEMOSYNA PROSIT IN
morte, & post mortem.

Illud etiam dixerim, misericordiam mirum in mo-
dum nobis in extremo mortis periculo cōstitutis ac
corā iudice astantibus prodesse. Testatur hoc B Hie-
ronym. in epistola ad Neporianū euidentissimē: *non
memini, ait, me legisse, mala morte mortuum, qui libenter
opera charitatis exercuit. Rationem huius ibidem adsi-
gnat: habet enim multos intercessores, & impossibile est
multorum preces non exaudiri.*

Et quid aliud Regius Psaltes, & postea Rex ipse dico-
re voluit, quando eum beatum pronunciauit, *qui in-
telligit super egenum & pauperem*, & deinde addidit: *In
die mala liberabit eum Dominus?* Ecquae dies illa mala,
nisi dies separationis animæ à corpore? *Et cū addidit:
uniuersum stratum eius versaſti in infirmitate eius*, nōne
exprimere voluit, Deum corpori solatiū aduulſiſſe, &
animas cōscientiæ requie tranquillasse in ipſo mor-
tis ac dæmonis conflictu acerrimo?

*Val Max.
lib. 1. c. 8.*

Valerius Maximus cōmemorat quod cum Simo-
nides corpus demortui cuiusdam hominis in litore
maris existens, iniecta humo contexisset, præmonitus
est ab illo mortuo ne sequenti die nauigeret, & sic a-
lijs in eius præſentia subuersis creptus est à naufragio.
Idem alias in Cranone ciuitate Theſſaliæ à morte re-
pentina, inter omnes alios qui cum eo erant, exēptus
est. Cum siquidem cubiculum in quo erant ruinam
minitaretur, egressus est, ut duos homines. incogi-
tos, è quibus inquirebatur, alloqueretur, qui tamen
prius quam eos conueniret Simonides euanuerunt.
Ipſo autem absente corruit ædificium, ac Scopā hos-
pitem suum vna cum alijs conuiuis oppressit. Porro
Simonides non alium huius beneficij autorem fuisse
sibi imaginatus est, quā eundem, cuius corpus terra
reddiderat, & quod propter illud beneficium vitara
etiam